

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 72. 6 luni 38. 50 cr. 3 luni 1 8. 75 cr.
Pentru marțiale pe an 82. 6 luni 46. 3 luni 2 8.
Pentru strălătate pe an 12 8. 6 luni 6 8. 3 luni 3 8.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Micașilor 47.
Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Micașilor №. 37.
Expeditiile inferioare se return. — Articuliile expeditiilor se nu înlocuiesc.

INSERȚIUNILE:

Pentru edită 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 18 cr. rândul cu litere gurnoase — și timbru de 30 cr. pentru
„Sa care publicare.

Voci despre conferență.

Votul unanimit și împunător al conferenței naționale din Sibiu a provocat, cel puțin după ceea ce se vede, mare turburare în presa maghiară. Foile guvernamentale din Budapesta, se siliră a convinge lumea, că conferența Românilor nu are nici o însemnătate și înfrîntrii în viața statului unguresc, ar fi foile opoziționale, și între aceste cu dese-bire jurnalele stângei extreme din Cluj „Ellenzék” se aruncară cu furie asupra delegaților români cerând intervențiunea guvernului și a procurorului de stat, pentru a arunca în temniță pe toți delegații conferenței, fiind că acestia avură țări de a afirma convingerile lor despre drepturile nealbe nabile ale celor trei milioane de Români.

Sub titlul „conspirațiune” foia Kosuthiană din Cluj „Ellenzék” scrie între altele:

„Ne am ispelat rîu în Români, pentru că deținem în loc a dovedi simț și principii pentru staturile noastre se arată a fi oameni înclăpășinați, fără conștiință și fanatici. Dacă Români nu voiesc a se folosi de remedii constituționale pentru a vindica gravamele lor, ci persistă și mai departe în atitudinea pasivă. Tîm se de pasivitate, dacă eră că acesta e salvarea, se aruncă în pasivitate Maghiarilor și rezignarea la înfrînșările lor și se părăsesc cu totul teritoriul, pentru ce se mănăscă pe la statele unguresc? Depunându-și funcțiunile atitudinilor lor va apără înclăpășita. Toți bărbășii lor căți sînt carte, afară de preoți și advocați, sînt în funcțiuni, și rezignase dar, cine scie face gură se scie a-și jertii, dar e gren a se lăsa friptura și a se întorcea la zămă. Ce mai vrea, dacă nu vor nici măcar să flămânzească pentru scopurile lor naționale cele mari?”

„Păi ce năstăiești din conferență în mai e la loc aruncățiunea, asemenea lucruri se regulatează de obicei nu cu peana ci cu procurorul de stat, cu judecile de instrucțiune și cu temnița.”

„Ce gise are tribunalul Coroiorean?”

Că tu ce s'a făcut dela 1848 înceace e nlegal și până când națiunea română nu e

fi recunoscută, până când nu și va organiza ca de sine afacerile sale, în acord cu monarhia austriacă.”

„Acasta e conspirațiune contra uniității statului unguresc, e trădare de patrie în optima formă. O țeară care suferă astfel de vorbe în mijlocul său a abdicat de a-și mai împlini misiunea sa ca imperiu, și-a jertit condițiunile de existență și-a dat tot victoriul său pe mânie unor agitații ignoranți și slăbănogi. Uor astelciu de gadini li se taie de obiceiul ghiardii. Acesta e o facă generală, și le întentează procesul pentru reșecala, și se arate că preoții și nebunilor le sînt iertate multe lucruri, dar nu li se poate ierta să arunce fiacra incendiar în edificiul statului nostru.

„Autonomie națională? Pentru asemenea aspirățiune nu sînt la loc cuvintele frumoase ci sînt trulse „regulă.”

„În acord cu monarhia austriacă? Ce va să însemne această? O conjurăciune infamă contra vieții noastre de stat cu strălătate. Le am eliberat pămbutli și i-am scăpat de sclavia seculară făcându-i cetățeni liberi din bană voie și fără concursul lor dară ei s'au făcut unele pentru reacțiunea austriacă, s'au organizat în masse, sau revoltat contra patriei lor proprie și-au păgărit calea lor cu sânge și inocență.”

„Am fost în stare să uităm aceste fapte înfrînșate. La măcelurile, incendierile și tâlhăriile lui am răspuns venind la guvern cu legea pentru naționalități, care stabilind o completă(?) egală îndreptărire a naționalităților le deschise un câmp larg de dezvoltare pe teretul autonom și cultural.”

„Și acesti oameni vorbese de acordul cu monarhia austriacă? În temniță cu ei!”
(Va urma.)

Conferența generală

a reprezentanților români din Transilvania, Ungaria și Banat fiinduți în Sibiu.

Sedînța I.

ținută în 12 Maiu n. (30 Aprilie v. a.) (Urmasc.)

Deputatul Iuliu Coroiorean: Onorată Adunare! Națiunea română, care așii face un număr de 1 milion 200

mii suflete în Transilvania, totdeauna a avut conștiința de sine; nu a uitat nici odată că este fundamentalul popoarelor locuitoare în această patrie, că este aceeași, care a descălecat aici cu legiunile marlei Traian în anul 105 d. Christ, ca a atare este prima naționalitate dintre câte locuiesc în această patrie, nu numai pe baza dreptului gintelor și al naturii, ci și pe baza dreptului de prima ocupare, *ius primae occupationis*, și-a pretins totdeauna și între toate împregiurările drepturile sale, nu o dată, după cum nu arată istoria, și cu armele în mână — nu s'a îndestulit cu drepturi personale nici odată, și nici că a putat fi îndestulată, ci totdeauna a pretins drepturi naționale. (Voci: Așa e! drept este), fiind — că a scit și cu durere a simțit, că membrii, fii ei nu ca individii ci ca națiune au fost apăsați, ba în trieste timpuri ale trecutului națiunea a fost despoiată de cele mai primitive drepturi ale popoarelor, de independența sa. (Așa e! trist este!) în afacerile interne și culturale și ale libertății arsemelel corpului seu. (E drept! foarte!)

Între asemenea împregiurări națiunea română mai obste dela anul 1830 înceace lupta, obste dela grele s'a luptat totdeauna, și-a vărsat sângele seu pentru apărarea tronului, ca se documenteze iubirea și alipirea sa către înalta dinastie (foarte adevărat! bravo), dela care singură zolea și poate aștepta vindecarea dorei sale, și totodată ca se dovedească soliditatea care se cuvine unui popor, unei națiuni, pe care nici Goții, nici Geipiții, nici Hunii, nici Tatarii, ba chiar se fi înmudat pe acest pământ, năst de sălățe ori cu lacrimile dorei; un soin de mîncători de oameni, nu l'ar fi putut sterge din rîndul gintelor, nu Dior pentru că în vinele acestui popor român nu este amalgamită impotența vitalității (E drept!

foarte bine!), în sângele lui nu s'a vădit cangrena ce năstă popoarele, pentru că a rama în totdeauna virginal așa cum a fost când a descălecat cu Traian pe acest pământ.

Istoria națiunii noastre, care dela anul 1437 se poate dice că e din ce înce mai tristă și mai funestă pentru independența națională română, până la anul 1848, care a adus lumina libertății popoarelor. (Este adevărat!), ne învață căt de zadarnică a fost lupta Românilor, cum acesta fiind despoiat prin legile feudale de toate postulatele dreptului și-a perdat aristocrația, care sub feudalism are chemată să ducă facla umanității și se aperi simburile național, nefind iertat poporul a se cultiva prin ecivii și cei din ce mai desteptați, cari au avut ocasină a-și câștiga lumina scitiei, fiind foarte puțini la număr, nu au fost în stare să însufe respect inimicilor în întreprinderile lor pe teretul politic național, și acesta se vede și de acolo că națiunea (?) română și după ce a primit în 4 Septembrie anul 1700 în adunarea conchemată de metropolitul Atanasii unimes cu biserică (Românei), deși această unimes a fost primită cu condițiunile necontestabile, ca Români se nu se mai scoțesească de teretori și de fii primii ai patriei, să fie înaintați la toate derogătoriile, mai departe deși episcopul Inocențiu Micul pe la anul 1743/4 însufește și zolea se național n'a încetat a cere ca națiunea română și religiunea sa să fie recunoscută. Teoptricia cu celelalte națiuni și religiiu ale patriei, deși în articulu VI. din legea Mariei Teresiei, din anul 1744 se înțelaga implicit și recunosceră naționalității române, totuși faptele amintite mai înainte n'au isbitu a realiza scopul dorit, căre legea Mariei Teresiei s'a tălmăcit de cele trei națiuni recepte pe acele timpuri după placul lor și pentru națiunea română acea lege a fost moartă și neexistentă. Toate aceste

* „Grăială mare națională politică. Red.

Prin atitudinea-i demnă, prin privirea sigură și mai cu osobire prin frumuseal și variat colorat național, poporațiunea rurală a României impuse și strave mirarea multora chiar din cei prezenți în contra ei.

Vedărăm toate și miile de săteni strălătați stradele Capitalei, privind și admirând splendorile necunoscute și totuși nici un singur accident neplăcut nu veni să întunece frumuseța acestei măreți serbări naționale.

Onoare poporului român!
Onoare sătenilor!
Onoare Capitalei!

Dua de Sâmbătă, ajunul mării serbări, era pentru Capitală o di de pregătire de împodobire.

Prețutindeni se luă cu o activitate febrilă și grupe de cetățeni accerțiară necostent strădule, viaștau magazine spre a-și procura toate cele trebuincioase pentru ea, cu onoare și demnitate, să serbeze această mare di națională.

Stradele începând chiar de dimineață, luară un aspect de serbare,

pretindeni se ridicau stindarde, prețutindeni se aședau ghiurande, se suspendau lampo venețiane, pentru iluminățiune.

Întin un cuvînt, pretundeni e a întrecere patriotice de a serba cu mai multă pompă dua încoronării regalului român.

În spre seară, mișcarea începu care-cum a se potoli și cetățenii, în grupe mari, a se grămădi pe calea Victoriei, pe strada Carol I și Bibescu Vodă, de unde avea să treacă cortegiul care conducea la metropoli coroașele regale.

Cortegiul.

Pela 5 circulațiunea începuse a deveni anevoacă în calea Victoriei, între Carol și strada Carol I. La 6 mulțimea umplea stradele până la Mitropolie.

Stradele prezentau cel mai frumos spectacol Zidurile dispăreau supt o lungă falărie tricoloră, strălucind deasupra miile de capete mișcate ca nișce valuri, supt drașerile elegant aședate, supt ghiurandele de verdeț.

Tribunalele ridicate dea tot lungul percurului se ce avea se-1 strebătă cortegiul, dedeau ca o isonomie nouă orasului, adăpând împodobirile lor variate color-alte împodobiri.

De odată, doi episcopi călări trec în goană, mergînd spre casa de Deputați. Mulțimea alina atare, rîndu se stîng, capetele se întor spre poliție. O trasură. Este d. comisar Lehabov, următor de pluton de roșiori. Încă o trasură. D. Radu Mihailu prefectul poliții Capitalei.

O mare tăcere s'a făcut în mulțime. Mare tăcerea de gală, care întor cortul și vin spre noi. Intr'o căreță înclășă, d. Dim. Brătianu cu d. Dim. Sturza, cari poartă cele două coroașe. Apoi într'o țetășură deschisă cei lați ministri: d. Ștefănescu, generalul Sălăncianu, colonelul Dabija și Ferichide.

La cățiva pași în urmă, o companie de călărași sfărșecă cortegiul. Un trecut. Rîndurile se rup. E ram la cortul stradei Lipsicane. Me întor și privește strada. Se nu văd de căt stăguri cari falăse vesele. În fața

FOIȚA.

SERBAREA ÎNCORONĂRII în București.

Ajunul.

Proclamarea Regatului și încoronarea, fiind evenimentele de căpetenie al luptelor începute la 1821, și urmate la 1848, naștinu în întregul ei s'a pregătit și a voit a da serbării încoronării toată pompa, toată țări și însemnătatea intrării ei în familia națiunilor libere și independente.

De căte-va zile sosiau în Capitală necostent delegați de ai județelor și în cele din urmă sosi și poporațiunea rurală.

Prezența ei numeroasă, cum n era obiceiul, adăuce nu numai la mișcarea, nu numai la viața Capitalei, ci și schimbă cure-cum înfășărate, făcînd să apară năre-cu și, ca la ei acasă, miile de săteni de prin toate colțurile României.

se va face poporul mai stabil și deși se va omori lei colț, câte unul dintr-un loc, numai deot, în vior vniu, a' ocupa locul. Noi, cari până acum nu neam temut de puterea Voastră, nici pe viitor nu ne temem de loc de ca-
Nihilismul pe viitor se vor folosi nu-
mele mijloacele acele, cari s'nt nune-
nitate, a nimici numai persoanele, în
contra cărora se fac atențele.

Sinodul eparchial din Caransebeș.

Ședința IV.

După autenticarea protocolului se dă conedical cerut Dlu Stefan Antonescu.

Se alege o comisiune pentru scoaterea caselor diieceane.

Petițiunile încuse se predau respectivei comisiuni.

Comisiunea financiară raportează, că episcopia noastră a avut cu finea anului 1879 un capital

a) în bani gata 6616 fl. 11 cr.

b) în obligațiuni 42,397 fl. 74¹/₂ cr.

cară în anul 1880:

a) în bani gata 8992 fl. 35¹/₂ cr.

b) în obligațiuni 48,873 fl. 60¹/₂ cr.

Un creșcămint de 8551 fl. 60¹/₂ cr. Avera micsătoare a acelor 10 protoprebatere se snt la 5115 fl. 70 cr.

Edificii bisericesti 321 cu un areal de 471 de jugere și 1081 orgii pătrate.

Edificii scolare 329 cu un areal de 644 jugere 988¹/₂ orgii.

Casa parohială 44.

Locuri de case paroh. 354.

Sesuni parohiale 480¹/₂.

Din acesta s'nt cuprinse de greco-catolici 18 sesuni și 12 locuri de case.

Avera micsătoare a comunităților.

Cu finea anului 1879:

a) în bani gata 71,445 fl. 26¹/₂ cr.

b) în obligațiuni 473,543 fl. 59¹/₂ cr.

La sf. al anului 1880:

a) în bani gata 76,547 fl. 36 cr.

b) în obligațiuni 468,856 fl. 38 cr.

Creșcămint în bani gata 5102 fl. 9¹/₂ cr.

Creșcămint în oblig. 4687 fl. 21 cr. Capitale scolare.

La finea anului 1879:

a) bani gata 4330 fl. 87 cr.

b) oblig. 36,579 fl. 26 cr.

La finea anului 1880:

a) bani gata 5295 fl. 12 cr.

b) oblig. 42,362 fl. 75 cr.

Creșcămint.

În bani gata 964 fl. 25 cr. obligațiuni 5783 fl. 49 cr.

Proiectul de instrucțiune și formularele pentru manipulara capitalului bisericesti se înscuvințează.

Comisiunea bisericestă prin referenul ei Ioan Bartolomei referă asupra raportului senatului bisericestă din care se vede:

Populațiunea diiecei în anul 1879 345,524 suflete.

Populațiunea diiecei în anul 1880 348,195 suflete.

Un scădemnt de 329 suf.

În anul 1880 botezări 13,188.

Referenți 12,417.

Cununați în anul 1879 3563 părechi.

„ 1880 2984.

Mai puțin cu 579 părechi.

Pe teritoriul diiecei s'nt aflat case în 1879 59,384.

Pe teritoriul diiecei s'nt aflat case în 1880 60,663.

La legea noastră snt trecut 32 suflete.

Dela a noastră au trecut 33 suf.

La finea anului 1880 au fost numărul combinătorilor 3007 părechi.

Comunități bisericesti matere 312 filiale „ 36

Suma 348

Biserici 320, capole 7, parohii 452¹/₂, protoprebatere 9, adm. prot. 1, parohi 369, capelari 36, diaconi 3, 418 persoane preotici.

Până la finea anului 1880 s'au redus 53 parohii.

În instituțiile teologice 28 teologi. La senatul bisericestă un încurs în anul 1880 exhibite în cause:

1. curente „ 953

2. disciplinare „ 112

3. matrimoniale „ 9

Suma 1074

Sinodul în spre știință acest raport, îndrumându-se consistoriul diiecean a observa dispozițiunile legii cu privire la administrarea protoprebatitelor Ciacovei.

Asupra rescrutului Escel. Sale Dlu Metropolit Miron Romanul referitor la Influența a două Episcopii.

Sinodul înscăută la deciziune s'nt luat în sesiunea treită.

După rezolvirea mai multor petițiuni ședința se închide. Cea următoare mâine la 9 oare.

Ședința V.

Dep. Ioan Budiașan interpelează pe Dlu Metropolit, dacă are intențiunea, de a se logri de o modalitate, prin care sinodul s' poată cunoșce ușor toate decisiunile sinodale, mai departe, dacă are Prea Săntia Sa intențiunea, de a informa sinodul despre stadiul efectuării decisiunilor sinodale.

Președintele cu privire la partea primă a interpeleziunii răspunde, că fie-care deputat sinodal poate să și cheltie ușor cunoștință despre decisiunile sinodului eparchial din protocoalele sinodale, care se tipăresc în fie-care an; cară cu privire la partea a doua d'nsul lui dă totă știința, ca decisiunile sinodale s' se execute afară de acele decisiuni, cari întinpină pedeci nedelaturare.

Interpelatul declarându-se mulțămît cu răspunsul, sinodul îl ia în cunoștință.

Deputatul Timotei Miclășcu propune:

„ Considerând, că Prea Săntia Sa Di Eparc. are afară de convenție, sidocies și unele neînsemnate tasse nu are alte mijloace pentru susținerea sa și că pe aceste încă nu le primese regulat.

Considerând, că în toate bugetele administrative și de stat se pune sa-salarial tuturor funcționarilor și al șefilor.

Sinodul s' decida, ca suma convenției și a sidociesi anuale pe viitor s' se pună în buget și epitropia eparchială să fie înscănută, a plăți din case diiecei competența Prea Săntiei Sale dlui Episcop, având a se logri epitropia de încasarea convenției și sidociesi.

Propunerea aceasta se pune la ordinea zilei pe mâine.

Se votează mai departe bugetul fondurilor comune pro 1881 în sumă de 4440 fl.

Procentele de 7% dela capitalul de 50,000 fl. imprumutat la fundușii lui Gojda se reduc la 6¹/₂, începând cu 1 Iuliu 1881.

Comisiunea scolară prin referenul ei Stefan Velovan raportează asupra raportului senatului scol pe anul 1879/80.

Prunci harnici de școala:

băieți „ 9520

băiete „ 8715

18,235

Din acestia au cercetat școala:

1. băieți „ 6567

2. băiete „ 2845

9412

Școale au fost „ 227

Invetitori „ 29

Invetitoare „ 3

La senatul scolar au încurs 753 exhibite din care 656 curente 98 disciplinare.

Asupra acestui raport se aduce următorul conclud:

Consistoriul diiecean s' impună cu cea mai mare rigoroșitate cercetarea școalelor și s' emită mai de multe ori în an câte un membru din sinul seu, care să controleze activitatea organelor scolare înscănută cu inspecționarea cercetării școalei atât din partea invetitorilor, cât și a școlariilor.

Rescrutul ministerial, prin care se provoacă consistoriul diiecean de a îndatora atât comunitățile bis. cât și pe invetitori de a plăti impostele anuale prescise pentru fondul rigencolar de pensii al invetitorilor la începutul fie-cărui an, la propunerea dep. Const. Rădulescu se subterne comisiunea națională spre a mijloci împlinirea deciziunilor congresual din anul 1878 Nr. 193.

Relativ la concludul adunării generale a reuniunii invetitorilor gr. or. din diiecea Caransebeșului, prin care se cere, ca inspecțiunea școalelor noastre confesionale să se ia dela propunerea și să se încredințeze la inspecțori din cler sau la mireni cu cunoștințe temeinice și didactice, se decide:

„ Actele referitoare la această causă se transpun consistoriului diiecean, ca să și procure prin inspecțori, comisarilor școl. și directorii locali toate informațiunile referitoare la pedecile, care se opun pentru încredințarea la inspecțori din cler sau la mireni eparchial în detalii despre toate obstaculele aflate, cât și despre măsurile luate pentru delaturarea acelor.

Ședința următoare mâine la 9 oare.

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

32. în Sombatsg, president, Ludovic Venter, preot.

Sibiu, 20 Mai 1881.

Comitetul central de eposițiune

Pentru președinte:
G. Bariliu m. p. Eugen Brode m. p. secretari

Varietăți.

* Din deputațiunea sinodului arhidiecean la festivitățile din Budapesta a sosit astăzi cu trenul de linia de la D. P. Cosma și cu trenul său de amatori va sosi dl. archimandrit și vicar arhiepiscop N. Popa, sar' Escelenta P. F. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul va mai rămăno vor câte-va zile încă în Budapesta în afaceri bisericesti.

* Marți seara era gara de aici foarte împoporată. Reserviții regimentului de inf. și batal. de vânători din garisoana noastră, făcându și serviciul din est. an, s'au gata să plece către casa. Colonelul, pentru înțuța cea mulțămitoare a sa dorind rezerviști și cu ocaziunea aceasta le a pus marea militară la dispozițiune, care a d'is la gară până când a plecat trenul.

* (Statutele) notarilor comunali din comitatul Brașovului s'au lăturat sub Nr. 2723 ex. 1881 al ministeriului reg. ung. de interne; asemenea s'au prevedut statutele reuniunii fenișilor comitatului Zărești și cu clausula legată sub Nr. 23,147 al aceluiași ministeriu.

* (Convocare.) Toți Românii îndreptățiți la alegerea de deputat din cerc electoral Deva, s'nt invitați, a se întruni, în conferența electorală, ce va avo loc în Deva, Sâmbătă la 16/28 Maiu a. c. la 9 oare înainte de amasă, pentru a asculta raportul delegaților acestui cerc electoral, despre rezultatu conferenței generale din Sibiu și pentru a decide asupra esenței atitudinilor luate de memorata conferență, față cu alegerea de deputat în acest cerc. Din ședința comitetului clubului alegătorilor români din cercul Deva, ținută la 9/21 Maiu 1881.

Ioan Pappiu m. p.

președinte

Francisc Hossu Langhin m. p.

secretari.

* (Lucrările la Pișchi) din pricina crățărilor s'au redus. Mulți lucrători s'nt demisionați și contractele nu anunțate. Afară de aceasta se lucră acum pe și numai 8 oare.

* (Mureșul) între 14 și 17 Maiu a înecat toate realitățile de prin a propriea sa a treia oară în anul acesta.

* (Ruptură de nori) Peste comuna Paloși s' a descărcat în ziua de 7 Maiu o ruptură de nori înfrăcătată cu ghiță. Dăruți Papeșii venind foarte mare din hotar, pentru a intra în valea Beii, s' a versat apă, înecă rupend garduri, pâlănuri și poduri nomai grădinile cu și erburi cu legumi, ba chiar și casele și grăjurile biestilor (erani le umplu cu apă și ghiță de înnoța mobilele în ele. Ghița și înfrăcătată cu ghiță de mare, ea a vorzit de către hotarul Potești și a trecut și în o parte a hotarului cu holde de grâu. Pe unde a ajuns, a făcut pagube colosale.

* (Comunicații) între Pișchi și Petroșeni este întreruptă pe vreo câteva zile din pricina, că în 20 Maiu n. s'au descărcat asupra ținutului aceluia o vreme tare de almintreia cu pufosul fulger și tonete, dar apoi cu o ploaie torrențială și cu o grindină înfrăcătată încât mai multe locuri ale drumului de fer între Calan și Hațeg s'nt total stricate. Grindina așa de mare și grosă încât a putut pe lângă toată chlăura așa s'putut topi

